

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Otice, okres Opava

Kylešovská 105, 747 81 Otice

Identifikátor školy: 600 142 680

Termín konání orientační inspekce: 17. - 18. září 2001

Čj.	145 202/01-5149
Signatura	on5bv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Sledovaná základní škola v současné době zajišťuje výuku pro 76 žáků, z toho je 7 žáků dojíždějících z okolních obcí. Výuka 1. až 5. ročníku probíhá v pěti třídách s nízkým počtem žáků. Součástí školy jsou školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna - výdejna stravy. Ve školní budově je sborovna, ředitelna, 2 kabinety, žákovská knihovna.

Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 (včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998).

Předmětem inspekce bylo posouzení průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce a v matematice vzhledem k platným učebním plánům a učebním osnovám, dále posouzení materiálně-technických podmínek vzdělávací činnosti školy a kontrola vedení povinné dokumentace, dodržování schválených učebních dokumentů, odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byla sledována výuka předmětů český jazyk a matematika. Kvalita výuky těchto předmětů byla hodnocena z hlediska materiálních a psychohygienických podmínek, přípravy a plánování výuky, také podle účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce. Rovněž byla posuzována motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem.

Ve škole vyučuje sledované předměty celkem pět pedagogů, jen dva z nich splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Všichni vyučující českého jazyka a matematiky mají vysokoškolské vzdělání, jen dva v oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ. Na kvalitu výuky sledovaných předmětů tato skutečnost neměla zásadní vliv.

Vzhledem k malému počtu žáků jsou prostorové podmínky školy vyhovující. Pracovní prostředí ve škole je příjemné, odpovídá psychohygienickým požadavkům a působí velice čistě a podnětně. Učebny jsou vybaveny novým školním nábytkem a řadou vhodných nástěnných pomůcek. Výzdoba tříd a chodeb je vkusná a pro žáky motivující.

Vybavení učebními pomůckami je standardní. Ve výuce jsou využívány magnetické tabule, názorné tabulky, knihy v příručních knihovnách, audiovizuální technika, magnetofony.

Pitný režim je pro žáky zajišťován.

Český jazyk

Porovnáním tematických plánů vyučujících s učebními osnovami bylo ověřeno, že členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá požadavkům výše jmenovaného vzdělávacího programu. Vzájemná dobrá spolupráce pedagogů je zárukou zajištění kontinuity výuky a vyloučení obsahové duplicity. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Perspektivní i bezprostřední příprava učitelů na vyučování je velmi zodpovědná, informace o žácích se specifickými poruchami učení a chování jsou všem známy.

V navštívených hodinách bylo využíváno učebnic uvedených v seznamu MŠMT ČR platném pro školní rok 2001/02, doplňkové literatury, tabelárních pomůcek a různých karet pro nácvik pravopisu. Vhodně byl zařazen poslech magnetofonových nahrávek, použit byl i audiopřístroj pro snadnější vnímání skladby slov.

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům, žáci byli vedeni jasnými a srozumitelnými pokyny. Individuální potřeby a schopnosti žáků byly v průběhu výuky zohledňovány. Během vyučování, které mělo převážně charakter opakování, se využívalo rozmanitých metod a forem práce, zařazovány byly relaxační prvky. Organizace výuky odpovídala psychohygienickým požadavkům, umožňovala žákům pracovat individuálním tempem, úspěšně se uplatnit i vyjádřit svůj názor. Vyučovací čas byl efektivně využit, učivo bylo věcně správně interpretováno.

Žáci byli po celou dobu výuky vhodně motivováni, využívalo se aktualizace učiva i mezipředmětových vztahů. Při opakování se navazovalo na vlastní životní zkušenosti žáků, kladené otázky podněcovaly k přemýšlení a domýšlení vztahů a souvislostí. Jednotlivé činnosti byly průběžně vyhodnocovány, nechyběla pochvala, hodnocení mělo pozitivní charakter.

Dohodnutá pravidla jednání jsou oboustranně respektována, vzájemné komunikaci je dán dostatečný prostor, což umocňuje rozvoj komunikativních schopností žáků. Verbální i neverbální komunikace vyučujících je na velmi dobré úrovni, žáci projevují k výuce pozitivní vztah.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka matematiky probíhá podle platných učebních plánů. Také v matematice nedochází k obsahové duplicitě učiva a mezi ročníky je zajištěna kontinuita výuky.

Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla dobře promyšlená. Výukové cíle byly stanoveny vesměs vhodně a přiměřeně, většinou byly hospitovány hodiny s cílem opakovat a procvičovat učivo probrané již v loňském roce. Vyučování mělo strukturu, která odpovídala věku žáků, bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Žáci získávali přiměřeně svému věku základní vědomosti a dovednosti v aritmetice i geometrii, byly rozvíjeny funkční vztahy a souvislosti mezi měřitelnými jevy.

Učitelky volily různé formy a metody výuky, střídaly samostatnou práci žáků s frontálním výkladem učiva, často a velmi vhodně využívaly názorných pomůcek. Žákům byl dán prostor pro samostatné a aktivní učení i uplatňování vlastní individuality. Využity byly rovněž techniky podporující zapamatování učiva.

Nedílnou součástí výuky matematiky bylo využívání motivačních metod. V hospitovaných hodinách učitelky často používaly motivačních výzev, vhodně využívaly mezipředmětových vztahů, jejich hodnocení výsledků dosahovaných žáky bylo pozitivní. Chybná řešení byla analyzována, korigována a využívána k prohloubení poznatků. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti, byla oceňována jejich snaha a pokrok. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti a také jejich vyjadřovací schopnosti byly odpovídající jejich věku.

Spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy probíhala podle akceptovaných pravidel v příjemné pracovní atmosféře. Učitelky respektovaly osobnost žáků, komunikace mezi nimi byla založena na vzájemné důvěře. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na dobré úrovni, většina žáků měla k danému předmětu velmi pozitivní postoj.

Kvalita vzdělávání v matematice je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Personální struktura učitelů sledovaných předmětů je průměrná. Podmínky materiální a psychohygienické jsou pro výuku českého jazyka a matematiky velmi dobré. Úroveň plánování a přípravy výuky sledovaných předmětů je ve všech ročnících velmi dobrá. Oblast organizace, forem a metod výuky byla v navštívených hodinách celkově hodnocena jako velmi dobrá. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu je na vynikající úrovni. Rovněž vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy je vynikající.

Na základě zjištěných skutečností jsou průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení vychází zejména z hospitační činnosti, z vyhodnocení všech podkladových materiálů, z rozhovorů s pedagogickými a vedoucími pracovníky školy, z prohlídky prostor a ze studia povinné a vnitřní dokumentace školy.

Posuzován byl systém plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a využívání kontrolních mechanismů vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání.

Plánování

Koncepce rozvoje školy na školní rok 2001/2002 byla předložena v písemné podobě. Jde o obecně vymezené úkoly především v oblasti výchovně-vzdělávací, pouze některé z nich mají skutečně koncepční charakter.

Plán práce na letošní školní rok zahrnuje hlavní úkoly všech pracovníků školy. Zmíněné úkoly jsou trvalé (zejména v oblasti výchovně-vzdělávací činnosti), vesměs předpokládají realizaci v průběhu celého školního roku. Lze se zde dočíst o konkrétních plánovaných akcích školy v daném školním roce s termíny úkolů a odpovědností jednotlivých pracovníků za jejich plnění. Součástí ročního plánu práce jsou plány práce školní družiny, pedagogických rad, hospitační a kontrolní činnosti. Dle vyjádření ředitelky se pracovníci podílejí na plánovací činnosti svými náměty a připomínkami, ty se odrážejí v měsíčních plánech, které jsou doplňovány aktuálními úkoly a jsou průběžně vyhodnocovány.

Ve škole je realizován výše uvedený vzdělávací program. Na základě hospitační činnosti, kontrolou rozvrhu hodin, kontrolou příslušných tematických plánů, pedagogické a žákovské dokumentace bylo zjištěno, že závazné učební plány jsou dodržovány.

Mimo vyučování se mohou žáci dále rozvíjet zapojením do činnosti zájmových útvarů. Na škole pracují tři kroužky - výtvarný, hudební a zdravotnický.

V současné době dochází do školy tři žáci, jejichž míra zdravotního postižení opravňuje k integraci v základní škole, ve statistickém zahajovacím výkazu školy jsou vykazováni, podkladová dokumentace k integraci je řádně vedena, pro integrované žáky jsou zpracovány tzv. individuální vzdělávací programy. Škola spolupracuje s pracovníky Pedagogicko psychologické poradny v Opavě.

Obecná rovina střednědobé koncepce školy je v zásadě stanovena, postrádá však vymezení konkrétních záměrů s časovým horizontem plnění, priority jsou jasně stanoveny. Krátkodobé plánování v celoročním plánu školy je vesměs adresné, konkretizace úkolů probíhá formou měsíčních plánů, které jsou reálné a účelné. K žákům se zdravotním postižením je ve škole věnována odpovídající péče.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizace školy vychází z provozního a školního řádu školy, který postihuje všechny nezbytné oblasti činnosti školy. V průběhu inspekce byl školní řád pracovníky školy i žáky akceptován. Dle vyjádření ředitelky jsou při organizování činnosti školy využívány názory a doporučení pedagogických i nepedagogických pracovníků školy.

Z předložené dokumentace vyplývá, že organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovné a vzdělávací. Povinná dokumentace školy podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je vedena.

Tok informací uvnitř školy je oboustranný a průběžný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, především prostřednictvím žákovských knížek. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách konaných zpravidla čtyřikrát ročně. Rodiče po oznámení vedení školy mohou navštěvovat ve třídách výuku svých dětí, čehož využívají. Klub rodičů vyvíjí dle vyjádření ředitelky školy účinnou spolupráci při důležitých akcích, nejen po stránce materiální, ale i formou osobního zapojení rodičů (Den dětí, Den matek, vánoční výstavka).

Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti kulturními vystoupeními na akcích pořádaných obcí (setkáních důchodců, vítání občánků), žáci školy se účastní sportovních, výtvarných a dalších soutěží. Skupina žáků účinkovala na výchovných koncertech společně s opavským Pěveckým sdružením slezských učitelek.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Po stránce obsahové má dobrou vypovídací hodnotu, poskytuje i některé informace pro sebehodnocení školy.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti školy má jasně vymezená pravidla fungování. Vnitřní i vnější informační systém má velmi dobrou úroveň.

Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Pracovníci školy jsou stimulováni jak hmotně, tak i morálně. Kritéria hodnocení pro určení výše osobního příplatku a mimořádných odměn jsou stanovena, zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. Nadtarifní složky jsou přiznávány diferencovaně, ale jejich výše je malá. Vedením školy je rovněž využívána motivační role slovní pochvaly a poděkování za mimořádně úspěšné akce, probíhá pravidelné hodnocení pracovníků.

Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Uplatňován je převážně liberální styl řízení. Iniciativa pedagogů je vedením školy podporována, odbornosti výuky je využíváno pro zlepšení úrovně výchovně-vzdělávací práce. Z celkového počtu týdenních vyučovacích hodin ve škole, je pouze 26,3 % odučeno vyučujícími, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

V rámci dalšího vzdělávání jsou pedagogickými pracovníky v maximální míře využívány různé druhy kurzů, nejčastěji v oblasti výuky cizích jazyků.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků mají také velmi dobrou

úroveň.

Oblast vedení a motivování je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Plánovaná kontrolní činnost zahrnuje v plánu hospitací oblast výchovně-vzdělávací činnosti školy. Písemně zpracovanému systému chybí větší adresnost, důslednost a preciznost při vyhodnocování závěrů. Výsledky hospitací jsou dle vyjádření ředitelky školy s vyučujícím konzultovány vždy bezprostředně po ukončení hospitační činnosti. Úkoly uložené provozním zaměstnancům jsou kontrolovány průběžně, ihned hodnoceny a ústně projednávány. Ze zápisů z pedagogických rad je zřejmé, že je kladen mimořádný důraz na hodnocení a kontrolu výsledků jednotlivých tříd a žáků ve vzdělávání i výchově. Ze stávající situace vyplývá nezbytnost rozšířit plánovanou kontrolní činnost do oblasti provozu školy, dle aktuální situace adresně doplnit plán hospitací, zejména u začínajících učitelů. Provádět analýzy výsledků provedených kontrol tak, aby vedly ke zkvalitňování průběhu a výsledků vzdělávání.

Kontrolní mechanismy a průběžné hodnocení výsledků vzdělávání jsou cílené a účinné.

Oblast kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Kvalita podmínek vzdělávání je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 3. prosince 1999, čj. 473/99/Z-1-30-0.
- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 01/07/99-124, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, hospodářská dokumentace a evidence majetku).
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.
- Provozní řád školy.
- Vnitřní řád školy.
- Celoroční plán práce školy včetně příloh.
- Tematické plány učiva českého jazyka, matematiky.
- Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
- Písemné žakovské práce.
- Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).

ZÁVĚR

Posouzením sledovaných výše uvedených oblastí byly vymezeny následující klady a nedostatky:

Pozitiva:

- velmi dobré výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech,
- příjemná pracovní atmosféra školy, ke které přispívají učitelé i žáci,
- velmi dobrá spolupráce školy se zřizovatelem při zabezpečování materiálních podmínek vzdělávací činnosti školy.

Negativa:

- vysoký podíl výuky učitelů, kteří nejsou specializováni pro výuku na 1. stupni ZŠ.

Doporučení k další činnosti školy:

- vytvořit ucelený a adresný systém plánování a kontrol postihujících všechny oblasti činnosti školy,
- zvýšit počet pedagogů splňujících podmínky odborné a pedagogické způsobilosti,
- umožnit žákům pracovat na počítačích s výukovými a dalšími programy, a rozšířit tak nabídku vyučovacích metod.

Sledovaná škola prokázala velmi dobré výsledky v oblasti kvality vzdělávání ve vybraných předmětech. Úroveň podmínek vzdělávání je v souhrnu hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Jitka Kunčarová
Členové týmu	Mgr. Isabela Hobzová

V Opavě dne 2. října 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. října 2001

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Soňa Koběřská

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2001-10-30	145 227/01-5149
Zřizovatel: Obec Otice, Hlavní, 747 81 Otice	2001-10-15	145 214/01-5149

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
xxx	xxx	Připomínky nebyly podány